

НАЦИОНАЛЕН АКАДЕМИЧЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

ЗАСЕДАНИЕ НА ХУДОЖЕСТВЕНИЯ СЪВЕТ

София, 22 март 1978 година

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

ДНЕВЕН РЕД	3 стр.
ПРИСЪСТВУВАЩИ	3
ОТКРИВАНЕ	
предс. Дико Фучеджиев	4
ИЗКАЗВАНИЯ	
Маргарита Дупаринова	5
Виолета Гиндева	5
Владимир Каракашев	6
Кръстьо Мирски	10
Крикор Азарян	15
Николина Лекова	22
Банчо Банов	23
Любомир Кабакчиев	26
Енчо Халачев	29
ЗАКЛЮЧИТЕЛНО ИЗКАЗВАНЕ	
предс. Дико Фучеджиев	33
ЗАКРИВАНЕ	
предс. Дико Фучеджиев	36

НАЦИОНАЛЕН АКАДЕМИЧЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

ЗАСЕДАНИЕ НА ХУДОЖЕСТВЕНИЯ СЪВЕТ

Стенографски протокол

София, 22 март 1978 година

/Открито в 13,10 часа/

- o -

Д Н Е В Е Н Р Е Д

1. Обсъждане на постановката на "Дипломати" от Надежда Драгова и Първан Стефанов. постановка на режисьора Енчо Халачев

- e -

ПРИСЪСТВУВАТ:

- Дико Фучеджиев - председател
- Александър Григоров

Банчо Банов
Сава Хашъмов
Виолета Гиндева
Николина Лекова
Антония Каракостова
Кръстьо Мирски
Енчо Халачев
Крикор Азарян
Славка Славова
Маргарита Дупаринова
Николай Николаев
Атанас Велянов
Кирил Неделчев
Крум Табаков
Владимир Каракашев

ОТСЪСТВУВАТ:

Филип Филипов - по болест
Стефан Гецов
Андрей Чапразов
Стефан Сърбов - по болест

- 0 -

О Т К Р И В А Н Е

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Откривам заседанието на Художествения съвет.

Дневният ред е от една точка - обсъждане на постановката на "Дипломати!"

Има ли други предложения? Няма.

Имате думата за изказвания.

Др. Дупаринова.

ИЗКАЗВАНИЯ

МАРГАРИТА ДУПАРИНОВА: Преди всичко бих искала да поздравя от сърце др. Халачев. Мисля, че даже само тази постановка да е в репертоара на театъра, тя ще бъде достатъчна да се даде реален израз на българо-съветската дружба. Смятам, че по-силен израз не би могъл да се намери.

Бих препоръчала на др. Халачев да обърне внимание на диалога между Церетелев и граф Игнатиев - актьорът Юри Ангелов да се обърне малко повече към публиката, тъй като и от изказванията на седящите зад мене разбрах, че публиката не чува репликите, а този диалог е от изключителна важност.

Постановката е необичайно силна, декорът е прекрасен, музиката - също.

Допадна ми участието на младите актьори от ВИТИЗ, което е вече почти традиция в нашия театър.

Желая "на добър час"!

ВИОЛЕТА ГИНДЕВА: На мене ми се иска да поздравя и другаря Халачев, и целия състав, че в една много сложна постановка при малкото време, с което разполагаха, и с хилядите трудности при осъществяването ѝ, са излезли не само с чест, но са направили един много, максимално въздействащ спектакъл.

Казвам това, защото аз самата се разплаках на три пъти по време на действието. Това всъщност е гаранция за изпълнена задача, заради която съществува театърът - нашите идеи, нашата голяма цел, нашите убеждения да се довеждат до публиката именно

чрез сърцето, а след това и чрез мисълта и духа.

Въпреки трудностите, съставът се представи великолепно и с достойнство ще защити името на театъра пред публиката в Москва.

Искам специално да подчертая задоволството си от изпълнението на женския състав. Аз съм актриса и зная колко труден е този литературен материал и колко трудно се довежда до емоционално въздействие. Двете актриси отлично са се справили с поставените задачи.

По отношение на целия спектакъл мога да кажа, че има някои дребни технически несъвършенства, но те се губят в общото добро впечатление.

Сигурна съм, че представлението ще издържи повече от 25 пъти на българска сцена, както се прогнозираше песимистично в началото, а в художествено отношение то постоянно ще расте.

Желая на всички успех и достойно представяне в Москва.

ВЛАДИМИР КАРАКАШЕВ: Преди всичко искам да споделя голямото си възбуждане от репетицията, което се дължи главно на три причини:

Преди три месеца присъствувах на обсъждането на пиесата и в станалите дискусии за достойнствата и недостатъците ѝ аз поддържах тезата, която подкрепи и др. Фучеджиев, че има много, много интересен литературен материал. Съзнателно не употребих думата "драматургичен" материал, тъй като между двата термина има разлика. Тази богата литературна основа, благодарение на авторския език и набелязаните образи, е предпоставка за едно относително спокойствие и пресича пътищата на песимистичната прогноза и дори паника в началото на работата над пиесата.

Разбира се работата над пиесата е продължила и след то-

ва и то в добра посока, което личи от нанесените корекции на текста, от неговото изчистване по линия на съкращенията, на преодоляването на известна литературност в някои моменти и по линия на критичните бележки, отправени към пиесата на художествения съвет.

Това беше първата причина на моето възмущение.

Втората причина касае факта, че присъствувах на раждането на една нова българска пиеса, което не е често явление в нашия театрален живот, въпреки че основната задача на българския театър е именно тази.

Третата причина за моето възмущение е, че Националният академичен театър ще се представи достоинно в Москва, особено като се има пред вид, че този гастрол се очаква с изключително голям интерес.

Другари, аз няма да правя рецензия на спектакъла. Искане ми се съвсем тезисно да спомена трите основни достойнства на постановката.

Изключително добро впечатление ми прави работата на др. Атанас Велянов - декоративното оформление, което е и много функционално, и едновременно с това - много вярно в епохата.

Музиката, осветлението, цялата изобразителна фактура на представлението, включително и колоритът, ми направиха силно впечатление и говорят за една добра, висока изобразителна култура на театъра в случая. Започвам с това не защото основните компоненти на спектакъла са на по-ниско равнище, но това ми впечатление е най-непосредствено и най-спонтанно.

Приятно съм изненадан, че в един текст, който крие толкова "подводни рифове", е преодоляна до голяма степен тази литературност. Свидетели сме как режисьорът "приземява" този ритуален и литературно приповдигнат текст, как репликите на Граф Игнатиев

на лорд Солсбъри, отец Кирил, Райна не звучат романтично фалшиво, мелодраматично, а са в съотношение с преживяването на героите.

Третото качество на спектакъла, което ми направи особено силно впечатление, е появата на Иван Кондов на сцената на Националния академичен театър, където всъщност е и неговото място. Струва ми се, че той прави един много успешен образ - не дебути, тъй като той е правил много роли на тази сцена - благодарение на своето майсторство в психологическия анализ, където е особено силен.

Говорейки за ансамбъла, аз трябва да спомена, колкото и да ми е неприятно, че в него има един дисонанс - това е образът на княз Церетелев на Юри Ангелов - образ, който според мене е много интересен в драматургично отношение, много сложен и отговорен. След образа на Граф Игнатиев това е най-сложният и най-централният образ. Другите дипломати са предимно шрихирани. Към всички партньори Ангелов има един и същи ритъм на сценично поведение, едно и също отношение.

Има и друг изпълнител на тази роля - Константин Цанев, когото не съм гледал. Но съжалявам, че се получава така с този с този млад актьор.

Тъй като съм започнал критическите си забележки, бих препоръчал на режисьора да направи малко съкращение на репликата на лорд Солсбъри за северната раса, която звучи много лошо. Предлагам да се избегне и сцената с разиграването на ръцете, която внася малко сантименталност, интонация, която е вече експлатирана в спектакъла.

Имам две принципиални критически забележки към спектакъла, които всъщност са едно пожелание. Разбирам усилията на режисурата да се преодолее дипломатичността, дипломатическият

ефект, който би могъл да внесе една високопарност. Тази тенденция е проведена амбициозно.

Струва ми се обаче, че в това законно усилие на режисурата общо в спектакъла, главно и предимно в поведението на западните дипломати се чувства елемент на интимничене, на битово-семейна тържественост на кухненски уют и всичко това ни отдалечава до известна степен от атмосферата на пиесата и главно на историческото събитие, в което подмолната дипломатическа игра по текста се губи.

Похвална е обаче амбицията и стремежът на режисьора да се избегне прекалената сухота.

Имам още едно впечатление, което се промъква от отношенията на западните дипломати и към Райна, и към Екатерина Леонидовна, което поиздребнява мащабите на конференцията и я свежда до едно весело прекарване на група дипломати.

Съзнателно преувеличавам и изострям критическите бележки.

Добро актьорско постижение има в ролята на султан Мурад в изпълнение на Николай Николаев, а така също и в ролята на Митхад паша - Сава Хашъмов. Още преди три-четири години на художествения съвет на премиерата на "Деца на слънцето" аз споменах, че актьорската стихия на Сава Хашъмов е в характерните роли.

Струва ми се, че сцената с отец Кирил би спечелила от една по-голяма простота и суровост. Текстът е достатъчно силен и без ~~проливните~~ ^{сантименталните} нотки на Гец, но е малко разигран и от режисьора, и от актьора. Във втората си част става малко като ария на Верди.

Това са моите бележки на този етап.

Уверен съм, че новата постановка "Дипломати" е един определен успех на Националния академичен театър "Иван Вазов"

и на българската драматургия и съм спокоен, че това е един достоен спектакъл за предстоящото турне в Съветския съюз.

КРЪСТЬО МИРСКИ: Аз си написах някои неща, но сега какво да ви кажа? Това, което се готвех да ви кажа, др. Каракашев вече го каза. Така че аз ще се огранича в много малко неща.

Трябва да ви кажа, че отначалото като прочетох пиесата бях малко песимист и не вярвах, че от нея ще стане добър спектакъл, въпреки качествата на авторите, които и в лошата пиеса личаха. За моя радост те са работили много след това и сега моето впечатление от пиесата е повече от положително. Тя е много хубаво осмислена, дълбока, задълбочена, свързана ~~с~~ едно стилово единство, което в старите варианти до известна степен се люшкаше между една малка маниерна поетичност и една документалност, су- ха документалност, вече е получено.

С една дума мисля, че ние вече имаме една великолепна - това е точната дума - пиеса. От тука нататък, даже и великолепно, тази пиеса е много трудна и съществуваше опасността, реалната опасност да не се получи добър спектакъл, защото едно са литературните качества на пиесата, а друго е вече самият спектакъл.

За щастие тука режисурата, подпомогната много добре и от художника, и от композитора, е намерила едно не само много театрално в най-добрия смисъл на думата съвременно решение, но и едно решение, което отговаря на самата драматургия. В това отношение наистина се е получило едно много хубаво единство между автори, режисьор, художник, композитор и артисти.

По отношение на артистите ще кажа, че аз се опасявах, дори не само се опасявах, но даже и чувах известни оплаквания, че когато се съберат всичките ни "лъвове" в една пиеса, работат ще върви много трудно, още повече че тези хора са и малко прека

лено разкъсани, вече уморени от много задачи. Тука мога да кажа, че никой от тях не прояви никаква умора, а всеки се показа на равнището, на своето реално, истинско, хубаво равнище, в истинския си блясък, млади и бодрни - казвам млади творчески...

СЛАВКА СЛАВОВА: Понеже не са баш лъвовете!

КРЪСТВО МИРСКИ: Още по-големи лъвове ли има? /Веселост/
Не знам.

Така че артистите, с малки уговорки, които ще направя след малко, са се справили чудесно със задачата.

С една дума това, което на мен винаги в последните години ми тежеше при работата в нашия театър - че нашите възможности не се използват докрай, поради бих казал известна небрежност или разглезеност на някои от нас, сега при тази пиеса, че това не е било така. Тука се е работило мъжки от страна на всички създатели на спектакъла и съответно, тъй като става дума за много талантиливи хора, и спектакълът е на това великолепно, отлично равнище.

Няма повече да говоря за качествата му. Сигурен съм, че и другите ще се изкажат също в такъв дух. Затова няма защо да ви бавя.

Но искам да направя такива забележки.

За артистите кого да изтъкна? И Кабакчиев, и Кондов, и Георги Георгиев, който не ми прилича на опера от Верди - тука е може би единственото ми различие с др. Каракашев - и Асен Миланов, и по-младите, особено Николай Николаев, ми направиха особено хубаво впечатление. Няма време да се разпростирам в подробности.

И някои други бележки.

Първо, мене малко ме дразнят някои декларативни, прекалено

но декларативни неща, които се дължат едва ли не може би и на мизансцените. Например, когато накрая Граф Игнатиев и Церетелев застанаха към публиката и не помня какво заявиха, ми се видя прекалено декларативно и ми се стори, че уби малко така да се каже сериозното впечатление от спектакъла.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ: Церетелев направи това.

КРЪСТЬО МИРСКИ: Не зная, но не мисля, че трябва да бъде така. Там трябва да се поправи. Това е лесна работа. Това е въпрос може би само на мизансцен.

Второ, когато се говори на зрителите или към зрителите, не бива пък и прекалено да се натиска педала. Това по начало струва ми се.

Разбира се това го казвам между другото. Ако ме питате мене, пиесата протича по такъв начин, че финалът идва изненадва и не съвсем органически свързан с нея. Но в края на краищата разбирам, че 100-годишнината на България, гостуването, всичкото това, пък и вкусът на светската публика е такъв, че много ще и допадне, когато пуснете знамето, когато почне музиката "Многая лета" и всичко е много вълнуващо, макар и съвсем несвързано с пиесата. Както и да е.

След това при Сава Хашъмов мисля, че прекалено много е... Трябва да се успокои ролята, както каза и Каракашев, за да може повече да се разбере, че и той има в главата си мисли, които си имат своето развитие, той си има своите ходове, които ритмически много добре са решени в началото и въпреки това ми се струва, че ако малко се поуспокои ролята, това ще даде възможно нюансите, които вътре в актьора са сигурно добре разбрани и изработени, да изпъкнат още повече.

И аз намирам много предвзета сцената с това гнездо, още повече с такова момиче, независимо че може да е и мъченица, и

символ, и каквото щете, но която е в едно психически не съвсем нормално състояние. Един Солсбъри трябва да говори с нея съответно с ненормалното ѝ състояние, колкото да вижда смисъл в него или символ. Но това е отделен въпрос.

БАНЧО БАНОВ: Това е компромис за авторите.

КРЪСТЬО МИРСКИ: Не, става дума за отношението на актьора. Но мен ако ме питате, тази сцена никак не е необходима и даже още преди тази сцена аз прошепнах на Банчо Банов, който стоеше до мен, че тази героиня ако се явяваше по-малко, по-рядко, спектакълът би спечелил - на едно, на две места да се яви и толкова, това ѝ е достатъчно, защото много честото явяване я прави по-обикновена. Не става дума за актрисата, а за героинята.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ: Те треперят за тази сцена. Аз съм водил психическа война за нея!

КРЪСТЬО МИРСКИ: Никак не е необходима.

За Церетелев за съжаление не мога да кажа нещо различно от това, което чухте от др. Каракашев. Това е най-хубавата, най-лесната за актьора роля, защото тя е написана добре, ефектно, смислено, пламенно, има въобще възможности, които един млад актьор би трябвало някакси да ги усети и да ги използва по-добре.

Въпреки яснотата на образа, както е даден той от авторите, аз намирам изпълнението свършено неясно и никак не ме задоволява. Учудвам се, че не е постигнато повече.

Мен, ако ме питате, в началото също ми се видя в повече, още повече че не помня в кой спектакъл, та дали не беше и в нашия театър, само преди няколко месеца пак такъв прожектор шареше из публиката. Не помня къде. Може би някой ще се сети.

За Жоржета Чакърва и тука не мога нищо да препоръчам. Може би е въпрос и на външния ѝ облик. Двама българи всъщност

се явяват в тази пиеса и колкото поп Кирил носи българското, толкова Жоржета като че ли носи една атмосфера много чужда, не-българска. Струва ми се, че поне във външния облик, ако не в нещо друго, трябва да се потърси нещо, което да е българско. Знам - учителка е била, такава е била, онакава е била и все пак по нищо не разбрах, че това е българка. Понеже тя символизира донякъде България и българското, би трябвало да се потърси и да се види какво трябва да се направи в това отношение. Сега тя ми прилича на шведче, на швейцарче, на някакво такова съвсем друго момиче!

Цитатите в началото ми се струва, че са много. Може би това е въпрос на вкус, но аз въобще бих ги съкратил. След като толкова много подробности има в решението на пиесата от такъв характер, поне това, което се повтаря още веднъж в пиесата думите на Виктор Юго, няма нужда и в началото да ни го казват, защото на мене ми се струва в повече. Аз си казвам моето мнение само.

За артистите бих пожелал - това като че ли също го казва др. Каракашев - тези дипломати все пак, това всеки го знае, че в такава ситуация решават големи, съдбовни въпроси - политически ако щете световни да ги наречем, т.е. всичко, което те вършат и говорят, трябва още по-дълбоко да ги засяга. Не става дума да ги вълнува непременно, но трябва да знаят колко тежи всяка една дума, която казват. Аз например бих предпочел друго - да се редува дипломатическият ритуал с чисто човешкото в тези образи. Тогава вече тези две страни на образите ще влизат в контраст, а едновременно с това и ще се допълват според ситуацията. Може би това би обогатило още.

Но независимо от това всички, с изключение на Церетелев

напълно ме задоволяват и знам, че повече от това трудно може да се изтръгне. И все пак би могло по възможностите на нашите артисти още повече да се постигне тази страна на по-нататъшните спектакли, т.е. когато говорят, да се знае, че те решават съдбите на цели народи.

Не става дума да се правят на дипломати и да говорят много изтежко и всяка дума да я цедят. Това е въпрос на едно вътрешно приспособяване към големите задачи.

Във втората половина на втората част, където са ритуалите с коледарите, аз мисля, че ако малко се посъкрати, в там ще спечели пиесата.

И най-сетне Ванча, която играе отлично и която трябва да има самочувствието на домакиня и на светска жена, не бива да има самочувствието, че е равна на дипломатите, защото това някакси вече излиза от рамките на доброто възпитание. Тя се държи като че ли са ѝ дали право в конференцията да участва наравно с представителите на великите сили. Никой не ѝ е дал това право.

Това са моите бележки.

В заключение искам да повтора това, с което започнах. Според мене това е една много сериозна удача. Желая успех на спектакъла и вярвам, че той ще има успеха, който заслужава.

КРИКОР АЗАРЯН: Аз също трябва да си прекомпозирам бележките, за да не се повтарям.

За втори път гледам репетиция на пиесата и трябва да ви кажа, че още първия път тя ме респектира. Но бързам веднага да кажа, че през тези две-три репетиции, които е имал съставът, има много чувствителен скок от онова, което гледах в неделя. Това ме изпълва с уверение, че до премиерата представлението ще

порасне още повече.

Аз също използвам случая, че ги няма авторите, да изразя мисълта си. Не съм чел пиесата в първия вариант, който е събудил толкова спорове и съмнения, но за мене пиесата е едно много хубаво произведение, написано от хора с чувството за отговорност пред историята, изваждайки така да се каже от документите едно събитие, към което, излизайки от представлението, аз лично се укорявам, че съм проявил толкова малко внимание.

Какво по-хубаво и какво по-силно нещо от това, чрез едни други хора ти да намериш измеренията на собствената си страна! И какво по-силно от това да идват едни хора, изпълнени от служебни задължения, за да седнат около една маса и да решат лекомислено проблемите на една нация и тези хора да отидат, да си излязат от тази конференция с един знаменателен документ, поставяйки бих казал, макар че не съм запознат с политическите аспекти на случая, интересите на собствените си страни, повярвали на една идея, внушена, и на трето място, но не последно - голямата историческа мисия и роля, която е играл представителят на Русия.

Трябва да ви кажа, че това е една Шипчанска епопея за мене! Разбира се безкръвна, но не по-малко мащабна.

Всичко това е написано бих казал с един образен, високо културен език, с богата езикова характеристика на отделните образи.

Така например слушах Савата, слушах Николай, слушах руския дипломат и т.н. без да се изпада, което е най-лесното, в псевдоекзотичен някакъв ориентализъм или псевдодипломатичен език и т.н.

Разбира се аз съм повече от уверен, че театърът е дал

своя значителен принос, за да се спигне до един такъв резултат. Но аз също като Каракашев смятам, че това е също едно от големите задължения на българския театър и особено на Националния театър. Въобще мисля, че пътят за раждането на големи произведения, които ще останат ислед нас, след представленията, това е именно този. За съжаление той е твърде затрудняващ театъра, твърде затрудняващ ритмичната работа, но е необходим и естествен.

Ако в пиесата има недостатъци, един от тези недостатъци считам, че е на авторите - не им са се удали на нивото на езика на нивото на еманацията, на идеята образите. Смятам, че някои от образите са ощетени. Аз не съм драматург и не знам дали е възможно в една едно такова произведение, където има толкова образи, да се даде достатъчно храна за всеки един характер, но трябва да признаем, че има някои образи, които са ощетени.

А смятам, че има и един объркан образ. Това е според мене образът на учителката. Като гледах първия път, имах някакво неясно чувство, че има нещо тука, въпреки че си давам сметка, че Жоржета Чакърова с таланта си защитава своето присъствие, с великолепното си артистично присъствие някакси не ти позволява да усетиш липсата на структура на образа. Даже не бях дошъл до тези мисли, а смятах, че нещо куца, като че ли нещо в решението или какво не е в ред. Сега, когато гледах втори път и след като съм чел пиесата, трябва да ви кажа, че според мен това е един неясен образ. Убеден съм в това. Не е ясно каква е тя - нормална ли е или има нещо, което не е в ред, има някакво разстройство. Има някои неща, които явно говорят за едно болно съзнание. Но тагава би трябвало да се върви към една крайност. Това пък противоречи на някои други неща, в които явно личи един съзнателен подход на образа.

Затова правя една скоба. Мисля, че може би вече е много късно да се прегледа в това отношение. И аз съм на това мнение, че най-драстичните сцени в това отношение, които създават най-много неяснота - да речем там с гнездото, птичките и т.н. биха могли да се посъкратят.

Независимо от това че се говори, аз също искам да подчертая, че образното решение на спектакъла, сценографското решение е според мене също на много голяма висота, изключително силно е въздействието. А то става още по-силно, още повече се осмеля в хода на пиесата, защото тя непрекъснато си разкрива богатите възможности, които са заложили в нея, които са използвани с много такт и въображение от постановъчния екип.

Тука имаме пълна яснота. За мене е ясно, че това е едно решение, родено от един съвместен в истинския смисъл на думата труд, едно съвместно творческо взаимодействие между режисьора и художника. Този фон, който е ту червеникав, ту сив като една крепостна стена, където в подножието ѝ има една крехка маса с едно червено сукно и тя трябва така да се каже да пробие този бастион на средновековие и варварщина. Този метафоричен образ в средата, който многофункционално приема най-различни стойности, създава все нови и нови сценични площадки, действа динамично във времето. И всичко това с много култура.

Тука би трябвало да подчертаем и ролята на ателиетата, които са създали всичко това, защото да се осъществи едно много добро, великолепно решение и то да стигне така да се каже до такава степен, това е въпрос и на изпълнение.

Музиката според мене е с много чувство за мярка направена.

Въобще в представлението това е доминиращото - културат

Има интелигентност, като се мине от пиесата и до всички останали компоненти.

Музиката е под сурдинка, не те дразни, няма преекспонираност, няма претенциозност.

Малко е в повече в началото като фон, но понеже то е овеществено от сценичното действие, затова може би не съм прав, като казвам, че е малко повече.

Само на едно място ми се струва, че можеше да бъде и по активен участник. Това е моментът, в който султанът казва "какви са тези изстрели". И там казва "революция". Някакси е много под сурдинка, едва ли не съвсем приглушено. Струва ми се, че в този момент можеше да бъде малко по-драстично.

Що се отнася до всички останало което е най-съществено преждеговорившите много компетентно и просто в този дух, в който и аз исках да направя това, се изказаха.

Струва ми се, че в тези ритуални сцени, за които говори Каракашев, хубавото е това, че създават едно богатство по отношение на жанровото възприятие на спектакъла, защото от една страна имаме документа като че ли, тези телеграми, тези разговори - то са документи - и редом с този документ стои един ритуал, който е една крайна форма на стилизация, една крайна форма на метафоричност и това не дразни. Така да се каже те естествено съжителствуват. Редом с това има психологически сцени, има експресивно монтажни сцени. Имам пред вид сцените в турската част, които според мене са най-силните. Те може би са облагодетелствувани от автора, че са такива експлозивни, експресивни, силно драматични, но те ми направиха много силно впечатление, особено това ударно начало.

И веднага бързам да кажа като др. Мирски, че аз също съм

там, че това въведение с текста ми е съвсем излишно. Всичко, което се казва в началото, става ясно в хода на пиесата. А в началото то дава един тон и едва ли не имаш чувството, че ще присъствуваш на един рецитален спектакъл, в който от време-навреме ще се чува това. Въобще дава един неверен тон на представлението според мене.

След като имаме това прекрасно начало с мъкненето на новия султан, струва ми се, че е съвсем излишно.

Аз бях споделил с Енчо, но ще си позволя втори пат да го кажа. Считам, че може да се съкрати изцяло сцената между момента, когато свидетелят казва да се доведе свидетелят, до идването на свидетеля. Кой са тези неща там? Това е именно сцената с гнездото, там са интересите на различните страни, които се джавкат помежду си "ама кой има право" и т.н. И третото и може би най-важното е това - тогава следва една сцена, която е всъщност единствената по-важна. Това е, когато учителката моли да се обяви войната.

ОБАЖДАТ СЕ: Проклятието.

КРИКОР АЗАРЯН: Но там наистина от едно такова съкращение би се лишило представлението от един хубав момент, би бил ощетен Игнатиев, защото има един много силен емоционален финален момент. Но въпреки това аз бих ви препоръчал да се съкрати, защото всички тези неща ги има малко или повече на други места.

Тази сцена, за която говори Каракашев - за попа, аз разбирам така. Той нарочно сам каза, че това му звучи като опера о Верди, един по-силен израз. Не че сцената е лоша. Тя е много силна сцена. Това е така да се каже една от сцените, където камбаната бие от сцената. Но там има нещо в мизансцена, най-вече когато Жоржета излиза, в тази стилизованост на човешкото тяло,

в поведението на човешкото тяло, в начина, по който те двамата тръгват към дъното и имаш чувството като че ли ще се хванат ръка за ръка там в тези неща има нещо. А това е много конкретна обстоятелствена сцена. Идва един човек, който мисли, че е пред разпит и ще го осъдят, и той е готов да приеме, той затова не гледа, и изведнъж се оказва, че това е европейската, той протягва ръка, тръгва към тях да ги прегърне: "Дойдохте ли?" Те му тика под носа образа: "Това ли е еди кой си?" И се оказва, че той е мислел, че е съд, а всъщност не е съд, но всъщност някои искат да го превърнат в съд.

Та бих казал, че по линията на Георги Георгиев-Гец би трябвало в психологическа посока да бъдат повече нещата. А тук има един малко патетичен, малко баладичен характер сцената и това се подсилва и от мизансцена. Това е много хубаво, че той стои над тях, но там трябва да се намери този именно баланс между баладичното и чисто психологическото, човешкото, защото ако един баладичен герой отправя едно проклятие накрая или една анатема или пък едно предупреждение към тези европейци, които са дошли, това е добре и силно, но по-силно е, когато един поп, един човек - един човек, един малък човек, който може да е едър може да е висок, но е един човек, отправя това към европейските нации. Това е много силно! И той има оправданието си за това, защото казва: Вие може да умрувате тук 500 години да ни дадете, но... И тогава той ще прерасне до символ.

Аз с много голямо удоволствие и с много добро чувство желая на добър час на това представление, на един спектакъл, който в истинския смисъл на думата е роден на сцената на Националния театър и за който безспорно авторите на спектакъла имат много голям дял.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА: Аз искам да почна с това, с което завърши др. Азарян - да пожелае на добър час на режисьора, на актьорите, на художника, на всички виновници, за да се създаде този спектакъл.

Едновременно с това искам да споделя не благодарността си, не възхищението си, но нещо такова от сериозността и отговорността, с която работи целият този колектив на театъра, за да стане наистина едно такова хубаво представление.

Бяхме свидетели на много приказки, на много неверие към този спектакъл и ето че именно отношението на хората, които го създадоха, направи така, че това да бъде един надявам се голям успех за театъра.

Затова ми се ще режисьорът да се вслуша в изискванията, които тука специалистите изказаха за спектакъла, и колкото може да изчисти спектакъла на това равнище, на което е общото впечатление от спектакъла, този вкус, тази култура и всички онези моменти, които пречат, разколебават малко всички за впечатлението. Има още време да се осмислят изказванията, за да стане по-завършено представлението.

От друга страна, искам да споделя, че аз гледах и откъслечно репетиции, вчера гледах цялостно, днеска не. Действително от ден на ден спектакълът расте и емоционалното му въздействие се засилва все повече и повече благодарение на това, че актьорите започват да вярват в успеха на спектакъла, да вярват в създаването на представлението и колкото повече стават по-нормални и естествени, макар в такива драматични и напрегнати ситуации, само печелят.

Пожелавам пак на добър час и съм уверена, че публиката много емоционално ще възприеме спектакъла.

БАНЧО БАНОВ: Аз мисля, че се казаха много неща и то съвсем съществени, към които се присъединявам.

Бих искал да отбележа два момента.

На първо място това е според мене един спектакъл и като тема, и като решение - няма да се побоя да кажа голямата дума - етапен в нашата драматургия на тази тема. Струва ми се, че с едни много големи традиции, много здрави, много великолепни традиции в третирането на темата за Освобождението този спектакъл се качва на по-високо стъпало и аз съм сигурен, че вече стерилен начин, по който се третираше тази тема за Освобождението няма да се върне. И това е според мене - пак няма да се побоя от голямата дума - историческата заслуга на този спектакъл.

Този спектакъл говори за Освобождението с метафори, говори с едно много голямо идейно проникване в събитието. Този спектакъл търси отзвучаването на едно тясно национално събитие в духовното движение на Европа. Той поставя въпроса не само за Освобождението на България. Той звучи изобщо за освобождението на човека, за правата на човека, за защитниците на човешките права, за ролята на интелегенцията ако щете в битката срещу варварството. И това е според мене първата и най-голяма заслуга на спектакъла.

Второто качество на този спектакъл, за който големи заслуги според мене има режисурата, е неговата симфоничност. В него звучат много важни теми и звучат взаимно уравновесени, звучат много съвременно. Спектакълът търси не историческата картина. Спектакълът не възстановява едни събития, а намира живата връзка с нашето съвремие, когато израелците си позволяват да окупираат необезпокоявани Южен Ливан, когато Сомалия атакува и влиза в Абисиния. Търси именно живата съвест на днешния човек.

и го търси в един сложен план, в един план на съвест, на идеология ако щете, на борбата на човешката личност по нейния път за самоусъвършенствуване.

Мисля, че това са най-добре постигнатите неща и в спектакъла и това прави според мене чест и на мисленето на нашия театър, респективно на постановчика. Такива спектакли ние трябва да търсим, такива именно платна, такива проникновения в народната съдба, ако мога да се изразя така.

Бих искал да кажа няколко думи за една тема в спектакъла, която за съжаление не успя да се доведе докрай, а е много важна тема, за която намекна и др. Крикор Азарян. Това е темата която носи момичето. Момичето носи темата за жената, за майката за правото на човек да бъде - не знам дали ще бъде точен - биологически щастлив. Тя чака жениха си. Това е най-основното и най-главното в човешкия живот - продължението на човешкия род, съществуването на жената като жена. Тя в пиесата очаква жениха си. Има няколко реплики в пиесата, които подсказват това. И нейната трагедия е голяма. Идването на поп Кирил е върховен момент в нейния живот. Тя разбира, че това е свършено, че варварството ѝ е отнело най-висшето право на жената - правото на любов.

Тя носи любовната тема в спектакъла. За съжаление това не можа да се получи. Ако има някаква възможност, добре е да се подтигне, да се направи.

Също така мисля, че трябва да падне тази сцена с гиздоту.

Не мога да приема препоръката на др. Азарян да паднат и двете сцени след това, защото много е важен и е много хубав монологът на генерал Игнатиев преди това, преди голямата сцена

с поп Кирил.

Имам да направя още една малка забележка и с нея ще свърша. Струва ми се, че при общо много интересно и раздвижени много трудни мизансцени от чисто режисьорско гледище около масата, които са решени разнообразно, все пак има нещо такова - всички свирят в един музикален строй, на една позиция. На мене ми се искаше да кажем последната сцена да се покажат смъртно уморени, ако щете сънливи, не знам си какво, но в пълен контраст на предишните сцени. Все пак всичките са върху стол, изправени, внимателни, заангажирани. Искаше ми се една такава контрастна невероятна сцена, когато те започват вече да викат, когато всичко им е станало вече все едно.

И още една бележка, която е абсолютно лична и незадължителна. Мене ме дразни думата "а бакалъм". Дразни ме! Може би не съм прав, но ме дразни, ухапва ме, щипе ме.

И само още една думичка ще кажа. Това се отнася за репликата на др. Николаев: "на нашия голям лирик Кемал бей". Нашия голям лирик - така пишат критически статии нашите критици. На нашия поет. "Нашият голям лирик" е много литературно.

Аз също смятам, че голямата цел, която беше поставена на нашия театър, трудна и отговорна задача, е изпълнена с чест. Още веднъж се уверихме, че сред нашите режисьори има талантиливи хора, сред нашите артисти. Спектакълът расте непрекъснато. Очевидно повече усилия трябва да се насочат към втората част. Първата според мене е готова.

И да се надяваме, че този спектакъл няма да бъде ^{само}чувстване на 100-годишнината от Освобождението, а ще бъде един художествен факт в историята на нашия театър.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: Ние сме вече твърде много уморени, но аз бих искал да обърна внимание само на две неща, които бяха засегнати в изказванията.

Първо за момичето, за което се говори от няколко от изказалите се. Аз в никакъв случай не мисля, че трябва да се играе лудост. Аз не знам дали тука е темата за любовта, но тука е темата борба за България при всички случаи. И ние сме го очислили до краен предел, но вероятно там са останали елементи на лудост и на ритуалност, за да може да ви подразни.

Във всяка сцена това момиче се бори за България! Но ние увлечени по пластиката на образа понякога, по движението на образа, уверявам ви, когато Жоржета заиграе статично, според мене всичко става много по-силно. Както тази сцена, когато пада на колене и започва да се бие. Това е силата ѝ.

ОБАЖДАТ СЕ: Великолепно е.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: Великолепно е. Това го направи вчерта. Великолепно! Т.е. когато тя е статична.

СЛАВКА СЛАВОВА: Но онова е толкова неясно.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: Не можем да се разберем на тази тема, а според мене също това не говори нищо. Не дава простреляна птица, която търси режисьорът.

Т.е. ако не се играе лудост тука, тогава и сцената, за която вие говорите, ще бъде друга. Ние знаем, но на места, за да подразни тука, е останало така.

Защо не става сцената с гнездата? Защото вероятно не сме я разработили. Тук не става дума за ритуал и ние трябва да се откажем от ритуала. Тук става дума за реплики, чийто смисъл трябва да дойде до публиката.

Аз питам! Какви птици желаете?

Тя казва: Щъркели! На всеки комин - гнездо! Щъркел.

Т.е. тя се бори за мир на България. Тя иска да има мир в тази земя и във всеки дом. Щъркелът е символът на този дом.

Т.е., ако всичко, което се говори, ако получи своя истински смисъл, то тогава сцената няма да е излишна.

Ние ще я разработим и вероятно трябва да махнем. Но смисълът на тази сцена наистина е символ. Значи остава ритуалът, лудостта, а не смисълът. Т.е. ние трябва да защитим борбата на това момче, за да има една мирна България. Ние продължаваме темата на поп Кирил. Тази сцена е от три реплики. Нищо не струва да се съкратят. Много важно. Но важното е да доведем смисъла на тази сцена до публиката. Явно не сме го довели.

И втората ми бележка е свързана с Юри Ангелов. Аз бих искал да защита това момче. Вероятно така се е получило, но винта не е там. Аз вземам думата най-вече по този повод. Не бих искал да се чуе това, което беше казано тука, както беше молбата на Владо, защото това момче още няма самочувствие, за да участва в спектакъла по редица причини. Вероятно ние сме основно виновни.

Трябва да кажа, че първоначално нашата атмосфера в спектакъла не беше добра. Той се объркваше. Объркваше се ту от един ту от друг изпълнител. Всеки го съветва по своему и т.н.

КРЪСТЬО МИРСКИ: Много е лошо, като почне всеки да съветва.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: И от тука започна да си губи основата това момче. Но според мене той има всички качества и до премиерата би могъл да поправи редица неща.

Ако др. Халачев няма нищо против, аз бих се заел с един два разговора с това момче и може би бих могъл да му помогна.

Ако Енчо няма нищо против. Аз не бих искал да се намесвам без негово разрешение. Смятам, че при него въпросът е до голяма степен за самочувствие и увереност в онова, което прави. А иначе според мене той има много качества.

САВА ХАШЪМОВ: Въобще като бъдеще в театъра той има качества и ние сме длъжни да му помогнем.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: Да. Но самият аз съм го забелязал как при една малка странична провокация заработва по друг начин. Само при една малка странична провокация. И ако му се подаде неверно, ако не му се подаде с усмивка, той си губи самочувствието.

Понеже днес за първи път всички заработиха с пълна сила ние сме опитни и го направихме, но той не би могъл да се включи изведнџж.

СЛАВКА СЛАВОВА: Какво нещо са вкусовете. Аз пък го харесвам.

МАРГАРИТА ДУПАРИНОВА: Толкова е силно звученето на цялото.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: Имам един въпрос към съвета. Лично аз само един път се обърнах, понеже ние сме с лице към зрителите, но качването по тарабите не ви ли тревожи?

БАНЧО БАНОВ: Не.

КРЪСТЬО МИРСКИ: Добре става.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: Когато се качват войниците.

КРЪСТЬО МИРСКИ: Добре е, добре става.

МАРГАРИТА ДУПАРИНОВА: Много е силно.

САВА ХАШЪМОВ: Всеки може да го приеме различно. Важното е дали не дразни, дали се приема.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: Усилията ни са в това направление -

всяка сцена на дипломатите да бъде различна. Ако не се е усетила умората, значи още е малко това.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ: Специално в тази сцена умората е търсена като решение. Финалната сцена - страшно уморени.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: Ние го търсим това, обаче изглежда не се е получило.

САВА ХАШЪМОВ: Особено на чалгата.

ЛЮБОМИР КАБАКЧИЕВ: Това са двете бележки, които исках да направя.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Друг кой иска думата? Няма други желаещи.

Режисьорът иска ли да каже нещо?

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ: Аз изслушах много внимателно бележките, които бяха направени. Голяма част от нашите усилия са били в тази насока, така че те не изключват нашите търсения, нашите намерения. Току-що казах за последната сцена, която наистина е търсената намерение за безкрайно уморени хора, на които даже вече малко е писнало от цялата тази история и започват последното заседание.

В друга посока, например за момичето, там аз също имах смущения специално за тази ритуална сцена. Но тя беше предварително натоварена от авторите с едни допълнителни ритуални неща, като съчки, които трябваше през всичкото време да се разнасят из сцената, клечки, от които да се вият гнезда и след това Солсбъри да ги събира, по-нататък в другата сцена и т.н. Авторите за безкрайно ревниви към тази сцена. Даже сутринта преди започване на представлението аз им предложих да я махна, защото това е най-лесното нещо, но той страшно много настоява тази сцена да остане.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Сега можеш да я махнеш.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ: Така че в голяма част от посоката на тези търсения ние не се разминаваме.

Бих искал да изразя задоволството си от това, че се чуха много хубави думи по адрес на пиесата, но с известен скептицизъм да изразя това задоволство, тъй като тази пиеса сега се вижда, че е хубава, а твърде малко бяха гласовете и на тази маса, когато се приемаше, бяха единични гласове, в това число на Владо, на директора и може би на още един-двама, до почти крайно отричане, както на др. Гиндева...

СЛАВКА СЛАВОВА: И аз.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ: ... която каза, спомням си, нейните думи бяха много остри, тя счита, че това е една бездарна и скучна пиеса, от която няма да стане нищо, говорилня и т.н. От този характер бяха почти всички изказвания.

Аз съм бил също от малко вярващите в тази пиеса, вярващи и когато я приех, когато директорът ми възложи да я правя, и съм се опитал да съхраня тази вяра в доработването на пиесата оценявайки факта, че по нея все още има какво да се работи.

Трябва да ви кажа, че е безкрайно трудно, даже бих казал едва ли има нещо по-трудно от това да се работи нова българска пиеса, да се създава нова българска пиеса. Ето аз имах за щастие или нещастие тази съдба - в последните три години да се занимавам само с български пиеси - на Георги Джагаров, с "Големанов" и това е третата българска пиеса която правя последователно една след друга.

Трябва да спомена тука не от чувство да се застраховам и от това да предизвикам благоприятни оценки, а това, че пиесата беше така посрещната на нож и на това събиране тука, и дълго време в състава създаде едно ужасно неверие в колектива, който

беше натоварен да осъществи тази постановка, по отношение преди всичко на нейните драматургически качества. Това ни затрудни извънредно много.

До много голяма степен - не оправдавам Юри, не мисля, че той е толкова зле, за разлика от тези, които казаха тука за него - това неверие се отрази и понеже този човек е нестабилен, отрази се и на него. Имаше моменти, в които колективът почти не желаше да работи. Казано грубо, не желаше да работи. Казваше: "Това не е драматургия, това са глупости, които не може да се произнасят от сцената на Националния театър". Юри се усмихваше на това нещо, беше му приятно и забавно и той доста леко се присъединяваше без да мисли за последствията, които има. Аз го предупреждавах, че един ден това ще се отрази не много благоприятно за него, когато нещата ще назреят и когато вече нещата трябва да се правят. Другите имат опит, а той няма техния опит.

Мисля, че когато се пристъпва - това е едно пожелание - към работа на една пиеса българска, което е в основата на нашия национален театър, до голяма степен този nihilизъм, който ни е присъщ, би трябвало малко да отстъпи място все пак на едни по-оптимистични очаквания и една по-добра основа за нормална работа, даже бих казал една повече от нормална атмосфера за работа на този театър. Аз не бих нарекъл тази атмосфера за нормална. В това отношение нашият директор е свидетел на това нещо, тъй като аз прибегвах на няколко пъти до неговата помощ, до неговата намеса за създаването именно на атмосфера около постановката и му благодаря, че той се оказа на висотата на положението да пресече тези опити, едва ли не бих казал точно, да се постави под ревизия въпросът уместно ли е продължаването на тази постановка с този текст, с който разполагаме в момента

Това го казвам не за да защита себе си или колектива, който е работил, а като едно пожелание при една бъдеща работа върху българските пиеси и раждането на български пиеси.

Сега говорим за качества на пиесата, но говорим сега, когато тя се е родила, когато тя е вече факт на сцената, театрален факт. Никой не чете пиесата и не дава оценка предварително а я оценява сега в момента, когато проверява и ние всички проверяваме нейните истински художествени достойнства. И се оказва, че действително тя в основата си е имала такива достойнства, които сами давали правото и основанието да започнем над нея работа без това да бъде само служебният факт на отбелязване на една годишнина, на един повод, който да мине и да замине, а проблеми и неща, които биха интересували и стояли на вниманието на един театър от ранга на този, в който ние работим.

Така че може да пожелаем едно много по-внимателно вглеждане в българската драма и това да не остане само като декларация по вестниците и уводните статии, в пожеланията на критиците, а действително с много голяма загриженост да се създават условия за нейното осъществяване в Националния и преди всичко в Националния театър.

Благодаря за бележките, които направиха всички колеги.

И още нещо. Пропуснах да отбележа присъствието на Иван Кондов в този спектакъл. Като актьор неговото присъствие беше специално и достатъчно оценено. Но аз искам специално като режисьор да отбележа неговата етика на поведение, бих казал повече от общоприетите неща на ранга, на който е той като актьор, което извънредно много допринесе за добрата атмосфера.

Заедно с това искам да отбележа същата етика, която имаше Кабакчиев от началото на спектакъла. И аз съм задължен и бла

годарен и на двамата за това.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Струва ми че, че е ясна работата че е ясно за какво става дума.

Има ли други желаещи да се изкажат? Няма.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНО ИЗКАЗВАНЕ

Да приключваме тогава.

Без прекалено да се самооблащаваме, аз мисля, че имаме основание да бъдем доволни от едно дело, което ние започнахме от буквата "а" и, както имаме възможност да констатираме, беше изведено до един успешен край.

Преди всичко искам да кажа, че за този театър това е най-достойна задача - задачата да отбележи едно такова голямо събитие, каквото е 100-годишнината от Освобождението на България, и особено ако фактът, с който става това отбелязване, се превръща в траен художествен факт. Струва ми се, че имаме основание да мислим това. Така да се каже нашият прагматичен подход към повода ни даде възможност да осъществим една постановка, която и по мое впечатление, по мое убеждение се превръща в траен художествен факт на сцената на Националния театър.

Искам също така предварително да кажа, че когато аз съм защитавал пиесата, съм имал пред вид много неща. Не разбира се главно това, че ние трябва да отбележим годишнината. И аз по време на работата изживях доста съмнения. Но когато казах, че тя трябва да се работи, аз също имах пред вид обстановката, в която се работи, хората, с които се работи, режисурата, актьори, изобщо този състав, който може да осъществи една постановка. Разчитах така да се каже на всички компоненти, кои-

вземат участие в осъществяването на едно представление.

Работата мина през много и изключителни трудности поради капризите на някои хора, поради нежеланието да се възприеме този апел, който аз отправих отначалото - каквото било, било, ние започваме работа и другите разговори вече са изключени. Някои хора не пожелаха да го възприемат това нещо. Тяжна си работа. Съжалявам, че Андрей Чапразов отпадна от представлението, че не участва в представлението, но за това никой не е виновен освен самият той.

Дисциплината по време на работата у някои хора беше на недопустимо ниско ниво. Някои хора очевидно това не го смятат за работа - да репетират в този театър. Те смятат, че работата им тука е нещо друго, но не и да репетират, както всички хора извършват определена работа, срещу което получават и определено възнаграждение.

По този повод и режисьорът, и аз изживяхме много огорчение от хора, с които не може да се разговаря не безцеремонно, а твърдо служебно, както изисква редът във всяко място, където работи един човешки колектив.

Но с общи усилия и на режисьора, и на ръководството, и на обществени организации нещата вървяха към своята успешна реализация.

Искам да отбележа изключителното търпение и дисциплина, проявени от режисьора Енчо Халачев, който най-много беше огорчаван и който изтърпя най-много и похарчи най-много нерви в подготовката на тази постановка. Аз съм по-прикрит човек, трудно може да се разбере доколко се безпокоя и тревожа за нещо, макар че имаше доста основания да се тревожа и аз. Но Енчо Халачев изтърпя много тука около тази постановка.

Една поука трябва да извадим по тази линия - да комплексно правилно съставите, които работят, и очевидно трябва да се разберем с някои хора, че те трябва да изпълняват тука служебните си задължения независимо от ранговете и сановите, които имат, защото не се иска нищо извънредно от тях.

И освен това има още един момент, когато драматургията в театъра така да се каже се определя от други институции, не се определя от хората, които има да я осъществяват, те нямат решаващата дума, защото има преди това художествен съвет, има инстанции, където се разисква, има литературно бюро, има ръководство на театъра. Струва ми се, че е задължение на актьорите, след като бъдат включени в работа, да работят за успешното осъществяване на задачата. Защото иначе изпадаме в положението, когато всеки от нас смята, че на него му е най-ясна тази работа и както някои казваха, "аз прочетох тази пиеска". Казах, че не говоря за всички.

Искам тука да изразя голямата благодарност и на режисьора, на художественото оформление, и на актьорите, които участвуват в тази постановка, и с общи усилия тя беше изведена до успешен край.

Критичните бележки не изключват това.

Тука се направиха доста бележки. Смятам, че оценката, която беше направена единодушно, само др. Славка Славова не си каза мнението, но аз не я задължавам, е положителна и ние можем да смятаме, че сме завоювали един успех.

Това не изключва част от бележките, които бяха направени тука, да бъдат много точно преценени от др. Енчо Халачев, Антония Каракостова и заедно с актьорите - др. Кабакчиев предложат своите услуги за някои неща - моля да се вземат под внимание

и понеже колективът, който участва, е колектив от квалифицирани хора, тези неща, които се казаха като бележки, може да бъдат осъществени, имаме време, имаме две предприемачески представлени-
ния, има и репетиции, има достатъчно възможности да изключим някои неща, за които имаме сигнали, че не са съвсем благополучни.

Да не легнем на това, че в края на краищата без такива неща не може. Вярно е, че без някои неща очевидно представлението няма да може да мине като негови дефекти, но има достатъчно време и възможности работите да се прецизират до една много голяма степен, защото въздействието на представлението е много хубаво, много сериозно и чисто емоционално ако щете. Не бива да жалим труда си, за да закръглим работата.

Знаете, че ние поканихме тука съветски журналисти да видят представлението. Ние с това представление ще ходим в Москва. Аз изхождам даже не толкова от един стремеж да направим голямо впечатление, а от това, че ние правим жест с художествени средства към едни много големи събития в нашата история и към един народ и една страна, на които сме безкрайно задължени.

Пожелавам на добър час!

/Закрито в 14,40 часа/

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/з.д.к. Д. Фучеджиев/

СТЕНОГРАФ:

/Л. Назов/

НАЦИОНАЛЕН АКАДЕМИЧЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

ЗАСЕДАНИЕ НА ХУДОЖЕСТВЕНИЯ СЪВЕТ

София, 15 март 1978 година

151

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

ДНЕВЕН РЕД	4 стр.
ПРИСЪСТВУВАЩИ	5
ОТКРИВАНЕ	
предс. Дико Фучеджиев	6
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА "ВСИЧКО Е СВЪРШЕНО"	
Иван Добчев	7
ИЗКАЗВАНИЯ	
Николина Лекова	9, 16
Славка Славова	10
Маргарита Дупаринова	13
Виолета Гиндева	13
Антония Каракостова	14
Енчо Халачев	15
Николай Николаев	16
ОТГОВОР НА РЕЖИСЬОРА	
Иван Добчев	17
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	
предс. Дико Фучеджиев	20
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА "СЕНКИ"	
Кръстьо Мирски	20
ИЗКАЗВАНИЯ	
Славка Славова	21
Маргарита Дупаринова	21
Виолета Гиндева	21
Кирил Неделчев	22
ОТГОВОР НА РЕЖИСЬОРА	
Кръстьо Мирски	23
ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИЗКАЗВАНИЯ	
Николай Николаев	25

Славка Славова	26
Виолета Гиндева	26
Николина Лекова	27
Кръстьо Мирски	27
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	
предс. Дико Фучеджиев	29
ПРОЕКТ ЗА РЕПЕРТОАР НА КАМЕРНАТА СЦЕНА	
Банчо Банов	29
ИЗКАЗВАНИЯ	
Виолета Гиндева	34
Енчо Халачев	34
Кръстьо Мирски	35
Маргарита Дупаринова	37
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	
предс. Дико Фучеджиев	37
ТОЧКА РАЗНИ	
ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАЕТОСТТА НА КОМСОМОЛЦИТЕ-АКТЬОРИ	
Виолета Гиндева	38
ИЗКАЗВАНИЯ	
Славка Славова	40
Николина Лекова	41
Маргарита Дупаринова	42
Антония Каракостова	44
Кръстьо Мирски	45
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	
предс. Дико Фучеджиев	48
ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИЗКАЗВАНИЯ	
Закриване	55
предс. Дико Фучеджиев	55

НАЦИОНАЛЕН АКАДЕМИЧЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

ЗАСЕДАНИЕ НА ХУДОЖЕСТВЕНИЯ СЪВЕТ

София, 5 май 1978 година

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

ДНЕВЕН РЕД	4 стр
ПРИСЪСТВУВАЩИ	5
ОТКРИВАНЕ	
предс. Дико Фучеджиев	6
Първа точка	
ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ	6
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРЕМИНАВАНЕ В ПО-ГОРНА КАТЕГОРИЯ	7
ОБСЪЖДАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО	
Сава Хашъмов	9
Пенчо Линов	10
Славка Славова	10
Филип Филипов	12
Кръстьо Мирски	13
Маргарита Дупаринова	14
Крикор Азарян	14
Енчо Халачев	15
Андрей Чапразов	15
Любсмир Кабакчиев	18
Пенчо Линов	18
РЕШЕНИЕ ПО ПЪРВА ТОЧКА	18 и 19
Втора точка	
ПРЕДЛОЖЕНИЕ	
Енчо Халачев	
РЕШЕНИЕ	20
Трета точка	
ПРЕДЛОЖЕНИЕ	
Банчо Банов	21

ИЗКАЗВАНИЯ

Андрей Чапразов	22, 33
Любомир Кабакчиев	26
Филип Филипов	27
Маргарита Дупаринова	31
Кръстьо Мирски	32
ЗАКЛЮЧИТЕЛНО ИЗКАЗВАНЕ	
предс. Дико Фучеджиев	35
ЗАКРИВАНЕ	
предс. Дико Фучеджиев	38